

FONDUL SOCIAL EUROPEAN ÎN PERIOADA DE PROGRAMARE 2014 - 2020 - PREMISĂ A DEZVOLTĂRII DURABILE INTELIGENTE A ROMÂNIEI

Cristinel Claudiu COCOȘATU

Rezumat

Articolul abordează problematica Fondului Social European în perioada de programare 2014-2020, cu aplicabilitate directă la nivelul implementării acestuia în România. În prima parte a lucrării se realizează analiza cadrului legislativ al fondurilor structurale prin prisma influenței pe care o au acestea în creionarea unei politici coerente pentru rezolvarea problemelor apărute în perioada de programare care se încheie, 2007-2013. În a doua parte a lucrării se punctează cele mai importante elemente și momente ale implementării Fondului Social European. Această detaliere s-a realizat atât la nivel european, cât și la nivel național. În final, în lucrare se detaliază importanța implementării corecte a programului aferent Fondului Social European 2014-2020, cu aplicabilitate generală la nivel de sistem și particulară la nivel de instituții aplicante. Toate aceste demersuri au fost realizate pentru a propune guvernării actuale, în special Ministerului Fondurilor Europene, modalități de creștere rațională și eficientă a absorbției în România, pentru noua perioadă de programare, astfel încât interesul național să fie promovat mai bine și prin utilizarea fondurilor provenite de la Uniunea Europeană.

Cuvinte cheie: Fondul Social European, perioada de programare 2014-2020, dezvoltare durabilă inteligentă, fonduri structurale, fonduri nerambursabile

Clasificare JEL: A13, M14, N34, O52

1. Introducere

Având în vedere criza economică actuală, precum și presiunea la care sunt supuse finanțele publice, fondurile nerambursabile ale Uniunii Europene reprezintă un instrument esențial atât pentru stimularea economiilor naționale, cât și pentru finanțarea proiectelor de creștere economică a țărilor membre.

Uniunea Europeană nu poate reprezenta o putere în context global dacă în interiorul său există decalaje accentuate, care afectează competitivitatea externă a Uniunii. (Bârgăoanu, 2009, p. 81)

Iova, Gherghinescu, Rinderu & Neagoe-Băcanu (2008, p. 9) au subliniat importanța rezolvării problemei ocupării forței de muncă, regăsită în toate provocările extinderii, ale actualizării cadrului financiar și al fondurilor structurale ale Uniunii Europene, ale asigurării coeziunii economice și sociale și ale reformelor instituționale cu care se confruntă Uniunea.

Metodele de cercetare folosite în lucrare au pus accent pe cercetare exploratorie și pe studierea resurselor bibliografice relevante pentru tema abordată.

2. Strategia „Europa 2020” și analiza cadrului legislativ al Fondurilor Structurale

Uniunea Europeană își propune ca, pentru exercițiul financiar multianual 2014-2020, să obțină o eficacitate maximă în utilizarea fondurilor europene în ceea ce privește realizarea obiectivelor stabilite prin strategia „Europa 2020” ce urmează a fi implementată prin rezultatele din cadrul programelor operaționale finanțate.

Pregătirea promovării acțiunilor structurale și a implementării acestora pentru o dezvoltare inteligentă și durabilă la nivel european, național, regional și local a fost demarată de Comisia Europeană încă din anul 2011, prin prezentarea proiectului pachetului legislativ referitor la Politica de Coeziune, Politica Agricolă Comună și Politica Comună pentru Pescuit pentru perioada 2014-2020.

În acest context, având la bază legătura stabilită între Politica de Coeziune pentru perioada 2014-2020 și Programul Național de Reformă, precum și Programul de Convergență, Guvernul României a aprobat în data de 13 iunie 2012 *Memorandumul pentru aprobarea acțiunilor și documentelor privind pregătirea accesării și implementării fondurilor europene în perioada 2014-2020*, document-cadru care cuprinde un set de orientări metodologice necesare pentru stabilirea liniilor directoare în procesul de programare a fondurilor europene nerambursabile.

Prin adoptarea acestui Memorandum s-a dorit asigurarea unei coordonări coerente și unitare a procesului de elaborare a documentelor naționale, vizând, în principal, organizarea și funcționarea cadrului partenerial pentru programarea

fondurilor europene 2014-2020, precum și constituirea Comitetului Interinstituțional pentru elaborarea Acordului de Parteneriat (CIAP), care are rolul de coordonare a cadrului partenerial la nivel național, fiind alcătuit din 12 Comitete tematice și consultative¹.

Pe baza Cadrului Strategic Comun adoptat de Comisia Europeană, România va trebui să elaboreze un set de documente de programare, respectiv:

- ***Contractul/Acordul de Parteneriat***, care va stabili obiectivele tematice de dezvoltare și alocarea individuală a fondurilor europene în perioada 2014-2020 și va înlocui actualul Cadru Strategic Național de Referință 2007-2013. Acest Contract/Acord de Parteneriat va cuprinde instrumentele structurale și fondurile destinate dezvoltării rurale și pescuitului, respectiv: Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR), Fondul Social European (FSE), Fondul de Coeziune (FC), Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime (FEPAM).
- ***Programele subsecvente/Programe Operaționale*** care au rolul de a transpune elementele din Contractul/Acordul de Parteneriat, conținând angajamente ferme de respectare a obiectivelor Uniunii Europene.
- ***Documentele de implementare***, care prezintă detaliile practice de implementare (similar actualelor Documente Cadru de Implementare). Aceste documente nu sunt solicitate în mod expres de regulamentele europene, dar, în opinia noastră, sunt necesare în vederea eficientizării procesului de implementare.

Elaborarea și implementarea acestor documente de programare naționale se realizează cu respectarea principiului parteneriatului, implicând consultări cu reprezentanții autorităților naționale, regionale și locale competente, precum și cu societatea civilă și partenerii economici și sociali.

În decembrie 2013, au fost adoptate noi Regulamente (UE) nr.1301, nr.1303 și nr. 1304, care reglementează noul cadru de implementare și abrogă prevederile aplicabile pentru proiectele din cadrul programelor operaționale 2007-2013. Astfel, scopul adoptării acestor norme este de a stabili o legătură clară cu obiectivele Strategiei "Europa 2020", de a îmbunătăți coordonarea dintre fondurile europene, de a garanta o punere în aplicare coerentă pe baza principiilor stabilite

---

¹ 10 comitete consultative tematice (CCT) organizate pentru domeniile Transport, Mediu și schimbări climatice, Competitivitate, Comunicații și tehnologia informațională, Educație, Ocupare, Incluziune socială și servicii sociale, Servicii de sănătate, Turism, Cultură și patrimoniul cultural, Dezvoltare rurală, agricultură și pescuit, Administrație și bună guvernare și 2 comitete consultative reprezentative pentru dezvoltarea regională și pentru dimensiunea teritorială, respectiv Comitetul Consultativ privind Dezvoltarea Regională (CCDR) și Comitetul Consultativ privind Coeziunea Teritorială (CCCT).

precum și de a facilita cât mai mult accesul la aceste fonduri pentru potențialii beneficiari².

3. Evoluția Fondului Social European

Fondul Social European reprezintă un instrument prin care Uniunea Europeană urmărește reducerea decalajelor dintre nivelurile de dezvoltare a diferitelor regiuni și a rămânerii în urmă a regiunilor sau insulelor defavorizate, precum, acordând totodată o atenție deosebită zonelor rurale, zonelor afectate de tranziția industrială, și regiunilor afectate de un handicap natural și demografic grav și permanent³.

Tratatul CEE prevedea în art. 123 crearea Fondului Social European (FSE), a cărui misiune era „promovarea în cadrul Comunității a facilităților de ocupare și de mobilitate geografică și profesională a lucrătorilor, fond care a început să funcționeze din anul 1960, cu scopul de a stimula mobilitatea socială.

Pentru perioada post-aderare, 2007-2013, Uniunea Europeană a alocat României pentru FSE 3.684 mil. de euro, respectiv 19,2% din totalul Fondurilor Structurale și de Coeziune (FSC) avute la dispoziție.

Astfel, FSE finanța în România cele două Programe Operaționale, respectiv: Programul Operațional Sectorial “Dezvoltarea Resurselor Umane” (POS DRU) cu o alocare financiară de 3.476 mil. de euro și Programul Operațional pentru “Dezvoltare a Capacității Administrative” cu o alocare financiară de 208 mil. de euro.

Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane (POS DRU)⁴ este un document propus de România și aprobat de Comisia Europeană, care definește o strategie de dezvoltare, intervenția Fondului Social European sprijinind atingerea obiectivelor în domeniul dezvoltării resurselor umane.

Intervențiile FSE planificate prin Strategia Cadrului Strategic Național al României și a POSDRU au fost orientate cu precădere către prioritățile majore ale **Strategiei Europene pentru Ocupare**, urmărindu-se atragerea și menținerea cât

---

2 Conform datelor de pe site-ul oficial al Comisiei Europene, există un set unic de norme care reglementează cele 5 fonduri structurale și de investiții europene (ESIF): Fondul european de dezvoltare regională (FEDER), Fondul social european (FSE), Fondul de coeziune (FC), Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM).

³ Art. 174 și 175 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE)

⁴ POSDRU a fost elaborat în conformitate cu prevederile Orientărilor Strategice Comunitare privind Coeziunea, cu Strategia Lisabona privind ocuparea și locurile de muncă, ținându-se cont de Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1083/2006 privind stabilirea dispozițiilor generale pentru Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune, Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1081/2006 privind Fondul Social European și Regulamentul Comisiei (CE) nr. 1828/2006 stabilind regulile pentru implementarea Regulamentului Consiliului (CE) nr. 1083/2006 privind stabilirea dispozițiilor generale pentru Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune.

mai multor persoane pe piața muncii, îmbunătățirea adaptabilității lucrătorilor și a întreprinderilor, adaptarea sistemelor de educație și formare profesională la noile cerințe de competențe. (Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane, Raportul anual de implementare, 2012, p. 135)

Elaborarea și gestionarea POS DRU 2007-2013 s-a făcut, la început, prin Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane, direcție generală din subordinea Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale, în prezent această autoritate aflându-se în coordonarea Ministerului Fondurilor Europene.

Pentru următoarea perioadă de programare post - aderare, 2014-2020, au fost adoptate două acte legislative care reglementează FSE:

- Regulamentul (UE) nr. 1303/2013⁵ al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului;
- Regulamentul (UE) nr. 1304/2013⁶ al Parlamentului European și al Consiliului privind Fondul social european și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1081/2006 al Consiliului

Pentru următoarea perioadă de programare, FSE are următoarele obiective:

- a. Promovarea unor locuri de muncă durabile și de calitate și sprijinirea mobilității lucrătorilor;
- b. *Promovarea incluziunii sociale, combaterea sărăciei și a oricărei forme de discriminare;*
- c. Efectuarea de investiții în domeniul educației, al formării și al formării profesionale în vederea dobândirii de competențe și a învățării pe tot parcursul vieții;
- d. Creșterea capacității instituționale a autorităților și părților interesate publice și a eficienței administrației publice;

---

⁵ Adoptat la 17 decembrie 2013

⁶ Adoptat la 17 decembrie 2013

În perioada de programare 2014-2020, FSE va fi transpus în țara noastră prin Programul Operațional Capital Uman (PO CU) și cel de Capacitate Administrativă (PO CA).

O noutate pentru următoarea perioadă de programare o reprezintă Inițiativa “Locuri de muncă pentru tineri” (YEI), ca parte integrantă a FSE și care, potrivit prevederilor dispozițiilor art. 16 din Regulamentul nr. 1304/2013, vizează toți tinerii cu vârsta sub 25 de ani care nu au un loc de muncă, nu urmează un program de educație sau formare, care au reședința în regiunile eligibile, care sunt inactivi sau șomeri (inclusiv șomeri de lungă durată) și indiferent dacă sunt înregistrați sau nu ca persoane în căutarea unui loc de muncă. În mod voluntar, statele membre pot decide să extindă grupul-țintă prin includerea în program și a tinerilor cu vârste între 25 și 30 de ani.

Fiecare stat membru stabilește, după caz, acorduri de programare corespunzătoare pentru YEI în acordul lor de parteneriat principal dar și în programul lor operațional.

Acordurile de programare pot îmbrăca una sau mai multe dintre următoarele forme:

- a. un program operațional specific;
- b. o axă prioritară specifică în cadrul unui program operațional;
- c. o parte a uneia sau mai multor axe prioritare.

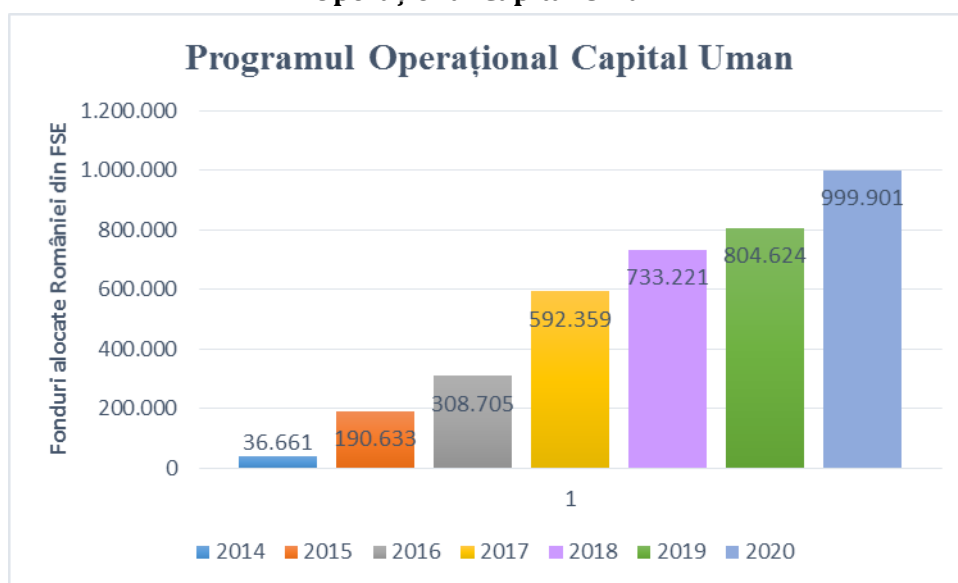
Potrivit prevederilor proiectului Acordului de Parteneriat între România și Uniunea Europeană, fondurile alocate țării noastre din FSE pentru perioada 2014-2020 prin cele două programe operaționale sunt:

**Tabel 1 - Fonduri alocate României pentru perioada 2014-2020 –
Fondul Social European**

Titlul Programului	Total - mii euro	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
PO Capital Uman	3.666.105	36.661	190.633	308.705	592.359	733.221	804.624	999.901
PO Capacitate Administrativă	560.923	5.609	30.492	69.426	109.517	114.631	112.184	119.060

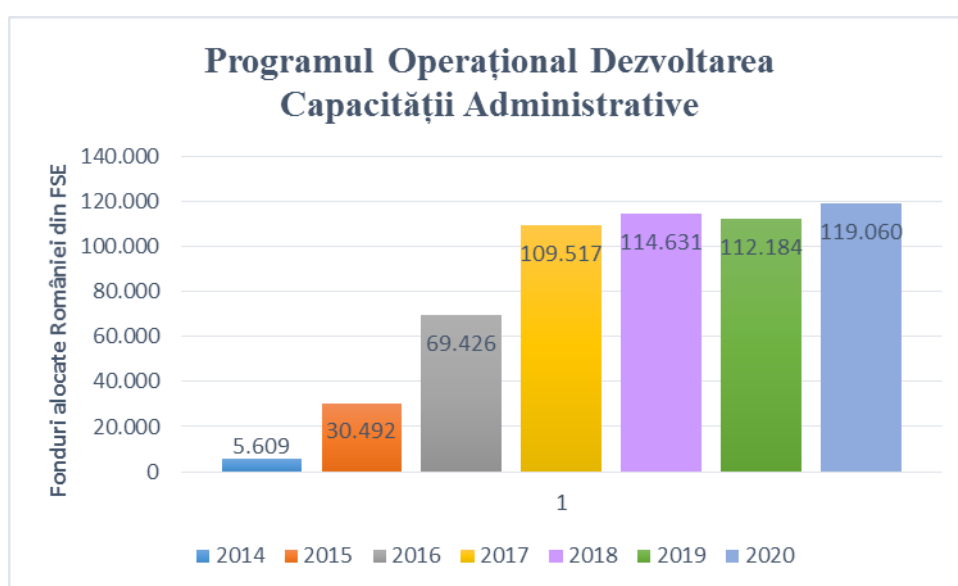
Sursa: Prelucrare autor după <http://www.fonduri-ue.ro/>

Figura 1 - Fonduri alocate României pentru perioada 2014-2020 - Programul Operațional Capital Uman

Sursa: Prelucrare autor după <http://www.fonduri-ue.ro/>

Figura 2 - Fonduri alocate României pentru perioada 2014-2020 - Programul Operațional Capacitate Administrativă

Sursa: Prelucrare autor după <http://www.fonduri-ue.ro/>

Se constată că fondurile europene care vor fi puse la dispoziția României, după adoptarea Acordului de parteneriat, din FSE, vor crește cu 14,7% față de perioada de programare anterioară. Autoritățile naționale preconizează că adoptarea documentelor programatice se va realiza cel mai târziu în trimestrul III/2014.

4. Implementarea Fondului Social European - premisă a dezvoltării economiei românești

Actele normative aprobate de Parlamentul European și de Consiliul Uniunii Europene, care reglementează toate cele 5 fonduri structurale și de investiții europene, sunt stabilite în Regulamentul (UE) nr.1303/2013 privind dispozițiile comune. În plus, pentru fiecare fond în parte, există reglementări specifice cum ar fi, de exemplu, *Regulamentul (UE) NR. 1304/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind Fondul social european și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1081/2006 al Consiliului.*

Fondurile europene nerambursabile vor finanța activități eligibile care să ducă la realizarea obiectivelor europene pentru anul 2020, astfel:

- forța de muncă să dețină o rată de ocupare medie de 75% în rândul populației cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani;
- cheltuielile de cercetare și dezvoltare să se bazeze pe alocarea a 3% din PIB-ul UE;
- schimbările climatice și utilizarea durabilă a energiei presupun: reducerea cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră (sau chiar cu 30%, în condiții favorabile), creșterea ponderii surselor de energie regenerabile până la 20% și creșterea cu 20% a eficienței energetice față de nivelurile înregistrate în 1990;
- în domeniul educației este prevăzută reducerea sub 10% a ratei de părăsire timpurie a școlii, precum și creșterea la peste 40% a ponderii absolvenților de studii superioare în rândul populației în vârstă de 30-34 de ani;
- în ceea ce privește lupta împotriva sărăciei și a excluziunii sociale, s-a adoptat reducerea cu cel puțin 20 de milioane a numărului persoanelor care suferă sau riscă să sufere de pe urma sărăciei și a excluziunii sociale la nivelul Uniunii Europene.

În vederea îmbunătățirii ratei de absorbție a Fondului Social European în perioada 2014-2020 sa va aplica o metodologie eficientă de implementare care va presupune:

- definirea clară a unui sistem de rate fixe pentru costurile indirecte;
- compatibilitatea cu regulile naționale;
- introducerea definirii costurilor directe în reglementări;
- comunicarea între autoritățile de audit, management, de certificare;
- armonizarea acțiunilor pentru programele operaționale;
- îmbunătățirea siguranței juridice.

Pentru accesarea acestor fonduri europene România va asigura, conform principiului de adiționalitate a fondurilor, o cofinanțare de minimum 15% din bugetul național, precum și o cofinanțare a beneficiarilor stabilită în funcție de categoriile de organizații din care provin: instituții publice, ONG-uri sau companii private.

După respectarea tuturor regulilor de eligibilitate convenite pentru respectivele operațiuni, beneficiarii pot solicita la rambursare aceste fonduri cheltuite.

La nivel de program operațional, pe parcursul implementării POCU și POCA, se vor aplica regulile de dezangajare automată a fondurilor după regula n+2, care oferă posibilitatea autorității de certificare să declare Comisiei fondurile cheltuite după o formulă de calcul ce are în vedere cheltuirea fondurilor până la sfârșitul celui de-al 2-lea an față de alocarea financiară din acel an. Astfel, plățile de fonduri nerambursabile de la Comisie vor trebui să atingă anual anumite ținte de dezangajare cumulate. Neatingerea acestor ținte ale plăților cumulate determină pierderea definitivă de fonduri europene din programele operaționale aferente perioadei 2014-2020.

Pentru noua perioadă de implementare, Comisia a adoptat o metodologie privind costurile simplificate, bazată pe date istorice, în vederea reducerii semnificative a duratei verificărilor de management, precum și de natura auditului financiar pentru toate cheltuielile efectuate în cadrul proiectelor care favorizează concentrarea pe obținerea rezultatelor proiectelor.

În acest sens, Comisia Europeană a propus trei metode pentru simplificarea costurilor⁷:

1. Rate fixe – pentru costurile indirecte.
2. Utilizarea costurilor unitare - rambursarea calculată pe baza cantităților livrate înmulțită cu un cost unitar.
3. Aplicarea sumelor forfetare.

Aceste măsuri, deși par ușor de îndeplinit, vor determina potențialii beneficiari ai proiectelor cu finanțare FSE prin POCU sau POCA să efectueze un management financiar intern foarte riguros și să organizeze un sistem contabil analitic înainte de depunerea cererilor de finanțare, astfel încât după primirea finanțării nerambursabile din FSE să folosească resursele financiare cu economicitate, eficiență și eficacitate la nivelul fiecărei operațiuni, și, în plus, să dispună de

---

⁷ Comisia Europeană, Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliul, Comitetul Economic și Social și Comitetul Regiunilor - *O agendă de simplificare pentru CFM pentru perioada 2014-2020*, Bruxelles, 8.2.2012.

resurse proprii reale pentru a fi cheltuite în favoarea grupului țintă, respectiv a comunității din care acesta provine.

5. Concluzii

Având în vedere experiența acumulată în absorbția fondurilor FSE din perioada de programare 2007-2013 atât de autoritățile responsabile, cât și de beneficiari, precum și impedimentele avute pe parcursul implementării POSDRU și PODCA, se pot revizui documentele programatice pentru perioada 2014-2020 cu profesionalism astfel încât, după adoptarea Acordului de Parteneriat, să existe o strategie națională pe termen mediu și lung privind implementarea FSE.

Pentru a fi asigurată o absorbție ridicată a fondurilor europene prin FSE este nevoie de voința politică de a asigura independența experților care lucrează în cadrul structurilor administrative responsabile cu implementarea programelor operaționale, precum și de asigurarea unui buget corespunzător autorităților de management, organismelor intermediare, autorității de certificare și autorității de audit.

De asemenea, pentru aplicarea corectă a noilor prevederi europene este necesară modificarea actualului cadru legal de implementare a fondurilor structurale și organizarea cursurilor de pregătire a personalului implicat în gestionarea fondurilor în noua perioadă de programare, conform recomandărilor Comisiei.

Consider că este benefică și instruirea promotorilor de proiecte prin organizarea de cursuri de diseminare a cerințelor de eligibilitate, astfel încât experții proiectelor care urmează a fi depuse să cunoască noile prevederi, mai ales la nivel de principii și de cultură organizațională, iar aceasta să conducă la obținerea indicatorilor asumați în proiecte și, concomitent, la efectuarea de cheltuieli ce vor fi rambursate de către Comisie.

Mulțumiri

Lucrarea a beneficiat de suport financiar prin proiectul cu titlul "Studii doctorale și postdoctorale Orizont 2020: promovarea interesului național prin excelență, competitivitate și responsabilitate în cercetarea științifică fundamentală și aplicată românească", număr de identificare contract POSDRU/159/1.5/S/140106. Proiectul este cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013. Investește în Oameni!

Bibliografie:

- A.M.P. (2012), *MAEur: Guvernul a adoptat un memorandum privind pregătirea accesării fondurilor europene în 2014 - 2020*, Disponibil la adresa web: <http://www.antena3.ro/economic/biz-news/maeur-guvernul-a-adoptat-un-memorandum-privind-pregatirea-accesarii-fondurilor-europene-in-2014-2020-171299.html>
- Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane (2012). Programul Operațional Sectorial „Dezvoltarea Resurselor Umane” 2007-2013. *Raportul anual de implementare*
- Autoritatea de Management Programul Operațional Sectorial Transport (2013), *Managementul instrumentelor structurale în perioada 2014-2020*, Disponibil la adresa web: http://www.ampost.ro/fisiere/pagini_fisiere/Prezentare_Seminar_regulamente_2_014-2020.pdf
- Bârgăoanu, Alina (2009). *Fondurile europene. Strategii de promovare și utilizare*. Ed. Tritonic, București
- Comisia Europeană, Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliul, Comitetul Economic și Social și Comitetul Regiunilor (2012). *O agendă de simplificare pentru CFM pentru perioada 2014-2020*. Bruxelles.
- EuFinantare Info (2014). *Fonduri Europene 2014-2020*. Disponibil la adresa web: <http://eufinantare.info/fonduri-europene-2014-2020.html>
- Europa – Sinteze ale legislației UE (2009), *Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR)*, Disponibil la adresa web: http://europa.eu/legislation_summaries/agriculture/general_framepaper/160032_ro.htm
- Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Muncii "Alexandru Darabont" București (2013), *Studiu privind Elaborarea Cerințelor și Competențelor Necesare pentru Formarea Lucrătorilor cu Atribuții SSM*, Disponibil la adresa web: <http://www.inpm.ro/files/publicatii/2013-13-studiu.pdf>
- Iova, Cristina, Gherghinescu, Oana, Rinderu, Paul, Neagoe-Băcanu, Daniel (2008). *Fondul Social European*. Ed. Universitaria, Craiova
- KPMG (2014), *New functions for the Ministry of European Funds*, Legal Newsflash Issue 74, Disponibil la adresa web: <http://www.kpmg.com/RO/en/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/Newsflashes/Advisory/Legal-Newsflash/Documents/LNF-74-EN-RO.pdf>

Ministerul Economiei (2012), *Orientări metodologice pentru programarea fondurilor europene destinate unei dezvoltări inteligente, durabile și incluzive 2014-2020*, Disponibil la adresa web: [http://www.minind.ro/cctc 2014 2020/dnp/Anexa 1 Orientari metodologice pr ogramare fonduri europene 2014 2020.pdf](http://www.minind.ro/cctc%202014%202020/dnp/Anexa%201%20Orientari%20metodologice%20pr%20ogramare%20fonduri%20europene%202014%202020.pdf)

Ministerul Fondurilor Europene (2012), *Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane*, Disponibil la adresa web: <http://www.fonduri-ue.ro/documente-programare/programe-operationale/posdru>

Organismul Intermediar Regional Programul Operațional Dezvoltarea Resurselor Umane Vest (2009), *Fondul Social European*, Disponibil la adresa web: [http://oirposdru-vest.ro/FSE prez.htm](http://oirposdru-vest.ro/FSE_prez.htm)

Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului, OJ L 347/320, 20.12.2013.

Școala Alexandru Ioan Cuza Bacău (2013), *Strategia-CEAC-2013-2017*, Disponibil la adresa web: <http://scoalacuzabacau.ro/wp-content/uploads/2014/01/Strategia-CEAC-2013-2017.pdf>